

FØROYINGAR BLAKA MAT OG MENTAN BURTUR

- Tað er eingin logikkur í, at vit burturbeina okkara egnu rávørur so sum livur og nýru fyri síðani at innflyta somu vørur frá útlandinum. Eg eri bangin fyri, at vit ikki bara blaka matin burtur men í seinasta enda eisini ein part av føroyskari mentan. Soleiðis sigur Richa B. Richardsdóttir, sum finst at, at ein stórir partur av seyðaslakti verður burturbeindur

Rannvá G. Fossaberg

Føroyingar tíma og duga ikki nóg væl at brúka sínar egnu rávørur, og tað merkir, at hvørt ár verður nógvur matur burturbeintur, ið annars er góður og bíligur. Tað er serliga innan seyðaslaktið, at vit blaka rávøru burtur – rávøru sum vit síðani fara í handlarnar at keypa frá útlandinum. Eitt nú eru seyðarhøvd, livur, nýru og hjørtu rávørur, sum nógvir føroyingar burturbeina aftan á slaktið.

- Eg haldi ikki, at tað gevur meining, at vit brenna tað, sum vit sjálvi hava her í landinum, og so velja at innflyta júst somu rávørur. Avroð eru nógvastaðni delikatessumatur, men vit duga ikki nóg væl at brúka avroð og gera lekrar, annarleiðis rættir við teimum. Læra vit tað, so sleppa vit undan at innflyta hesar vørurnar, brúka okkara egna tilfeingið og spara pening.

Tað sigur Richa B. Richardsdóttir úr Havn, ið er útlærd føðsluatstøðingur, og sum í meir enn 25 ár hevur verið bóndakona. Í sambandi við Umhvørvisvikuna, sum var í farnu viku, helt hon fyrilestur um føroyskar rávørur, avroð og partar av slaktinum, ið verða burturbeindir.

- Rákið er soleiðis, at meir

og meir verður burturbeint, og møguliga verður tað um fá ár vanligt, at vit bara eta tjógvini, meðan alt hitt verður blakað burtur. Hendir tað, er talan um matoysl av ringasta slag, og tað eigur avgjört

ikki at fara fram, sigur Richa B. Richardsdóttir.

Blaka góðan mat burtur

Síðani fyrst í 90unum hava bøndurnir kring landið havt

burtur, men innflyta tað úr útlandinum. Sum dømi kann eg nevna, at í sambandi við fyrilesturinn ringdi eg til eina stóra heilsølu í Føroyum, sum kundi upplýsa mær, at í fjør høvdu tey innflutt ikki færri enn 44.000 seyðarhøvd. Tað vísir, at hetta er matur, sum okkum dámar, og vit eta javnan. Tí gevur tað ikki meinging, at vit burturbeina hesar rávørurnar, sum vit frammanundan hava í landinum, sigur Richa B. Richardsdóttir.

Sjálv hevur Richa B. Richardsdóttir verið í sambandi við Bóndafelagið, ymsar heilsølur og handlar fyri at fáa eina hylling av, hvussu svart tað sær út fyri føroyskar rávørur so sum avroð. Hon vísir á, at umleið 60.000 lomb verða flett um árið, men mett verður, at einans 10 prosent verður tikið til rættis. Tað vil siga, at hvørt ár eru eini 54.000 avroð, harimillum høvd, sum verða blakað burtur.

- Ein av orsøkunum er tann sokallaða dominoeffektin. Um ein sigur, at tað er mótumikið og trupult at fáast við avroð, so smittar tað av upp á onnur. Ikki tí, tað er eitt sindur strævið at fáast við, men hinvegin hví skal alt vera so lætt? Sjálvandi er tað trupult, um onkur ber tær avroð, og tú ongantíð

- Tað, sum eg ikki skilji, er, at vit blaka hesar rávørurnar

hevur fingist við tey, men til ber at læra seg at hageiða og brúka hesar rávørurnar, sigur Richa B. Richardsdóttir.

Vilja keypa í smáum

Richa B. Richardsdóttir heldur, at ein onnur orsök til, at alsamt fleiri fólk ikki brúka stóran part av slaktinum, er, at tey flestu eru von við at keypa inn til tað, mann hevur brúk fyri í dag og í morgin.

- Nógv hava ikki møguleika til at frysta eina rúgvu av mati og tíma tað kanska heldur ikki, og tað er jú ikki í samsvari við eina rávøru sum avroð. Avroðini fært tú um heystið, og so mást tú keypa rættiliga nógv av teimum. Trupulleikin har er tann, at bøndurnir kunnu ikki koyra tað til eitt flettingarstað og so fáa kjøtið heimaftur til dømis til at ræsa, og so tekur virkið sær annars av rávøru-